

Fremsat den 3. oktober 2018 af beskæftigelsesministeren (Troels Lund Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om brug af køberet eller tegningsret til aktier m.v. i ansættelsesforhold

(Udvidelse af aftalefriheden i optionsordninger)

§ 1

I lov nr. 309 af 5. maj 2004 om brug af køberet eller tegningsret til aktier m.v. i ansættelsesforhold foretages følgende ændringer:

1. § 4 affattes således:

»§ 4. Lønmodtageren og arbejdsgiveren kan ikke aftale, at arbejdsgiveren ved lønmodtagers fratreden kan tilbagekø-

be aktier eller anparter, der er erhvervet i henhold til en ordning eller aftale omfattet af § 1, til en lavere pris end markedsprisen.«

2. § 5 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Nærværende lovforslag, der vedrører ophævelse af begrænsninger i aftalefriheden i relation til udformning af aktieoptionsprogrammer mv., udgør en udmøntning af et af initiativerne i den politiske aftale af 12. november 2017 om erhvervs- og iværksætterinitiativer, der blev indgået mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Radikale Venstre. Det fremgår af pkt. 1.4. i aftalen, at der ”etableres aftalefrihed til at indgå såkaldte ”vesting-aftaler” i medarbejderaktieprogrammer, herunder at det bliver muligt at aftale, at medarbejderaktier, som på fratrædelsestidspunktet endnu ikke er optjent, bortfalder, når en medarbejder opsiges”, og at der ”etableres aftalefrihed til at indgå aftale om tilbagekøb af aktier til markedspris ved fratrædelse”.

Baggrunden for det beskrevne initiativ i den politiske aftale af 12. november 2017 er en anbefaling fra det i regi af Erhvervsministeriet etablerede iværksætterpanel, der i relation til brug af optioner og warrants har peget på behovet for øget aftalefrihed og klarhed. Panelet har vurderet, at en højere grad af fleksibilitet i forbindelse med udformningen af aktieoptionsordninger og en forenkling af reglerne vil kunne understøtte anvendelsen af sådanne ordninger til gavn for såvel medarbejdere som virksomheder. Ikke mindst i forhold til virksomheder, der er nyetablerede og i en vækstfase, er muligheden for at indgå aftaler og etablere ordninger, der giver en lønmodtager ret til som led i ansættelsesforholdet at købe aktier eller anparter eller tegne nyudstedte aktier eller anparter på et senere tidspunkt, attraktiv.

2. Lovforslagets hovedpunkter

Lovforslaget fjerner de begrænsninger i aftalefriheden, som findes i lov om brug af køberet eller tegningsret til aktier m.v. i ansættelsesforhold §§ 4 og 5, jf. det ovenfor anførte om den politiske aftale af 12. november 2017. Derfor foreslås det at indsætte en bestemmelse om, at der ikke kan aftales et tilbagekøb af aktier eller anparter til en lavere pris end markedsprisen, i § 4 i stedet for den gældende bestemmelse, som blandt andet regulerer retsstillingen ved ansættelsesophør på grund af lønmodtagers opsigelse. Mens den gældende § 4 kan fraviges ved aftale, er den gældende § 5 præceptiv, og kan således ikke fraviges ved aftale til ugunst for lønmodtager. Bestemmelsen, der blandt andet regulerer retsstillingen ved ansættelsesophør på grund af arbejdsgivers opsigelse, foreslås ophævet.

2.1. Gældende ret

Lov om brug af køberet og tegningsret til aktier m.v. i ansættelsesforhold (aktieoptionsloven) regulerer adgangen til at etablere ordninger i ansættelsesforhold, hvorefter lønmod-

tagere får adgang til på et senere tidspunkt at erhverve eller få tildelt aktier eller anparter. Loven omfatter ikke ordninger, hvor lønmodtager umiddelbart tildeles eller erhverver aktier eller anparter uden at skulle afvente en modningsperiode. Det fremgår således af lovens § 1, at loven finder anvendelse på ordninger eller aftaler, der giver en lønmodtager ret til som led i ansættelsesforholdet at købe aktier eller anparter eller tegne nyudstedte aktier eller anparter på et senere tidspunkt.

Lovens §§ 4 og 5 fastlægger, hvordan retsstillingen er med hensyn til uudnyttede tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktie eller anparter ved ansættelsesforholdets ophør. Hovedprincippet efter § 4 er, at sådanne rettigheder fortabes, hvis lønmodtageren selv siger op. Hovedprincippet efter § 5 er, at sådanne rettigheder bevares, hvis ophøret skyldes opsigelse fra arbejdsgiverside. Hvis ophøret af ansættelsen skyldes arbejdsgivers opsigelse, bevarer lønmodtageren endvidere i medfør af den gældende § 5, stk. 1, 2. pkt., ret til en i forhold til lønmodtagerens ansættelsestid i regnskabsåret forholdsmæssig andel af de tildelinger, som lønmodtageren ville have haft ret til i henhold til aftale eller sædvane, hvis lønmodtageren havde været ansat ved regnskabsårets afslutning eller på tildelingstidspunktet.

Da loven ikke kan fraviges til ugunst for lønmodtageren, jf. § 8, stk. 1, vil det f.eks. heller ikke være i overensstemmelse med loven at aftale, at f.eks. aktier eller anparter tilbagekøbes af arbejdsgiveren ved lønmodtagerens fratræden til en på forhånd fastsat bestemt pris ved opsigelse fra arbejdsgiverside, da en sådan klausul i en optionsordning kan være til ugunst for lønmodtageren.

2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås i overensstemmelse med den politiske aftale af 12. november 2017 at give mulighed for at medarbejderaktieprogrammer kan etableres uden de begrænsninger, der gælder i dag ved at nyaffatte lovens § 4 og ophæve § 5. Herved opnås det, som er tilsigtet med den politiske aftale, idet restriktionerne omkring, hvad der kan aftales om retsstillingen i relation til købe- og tegningsrettigheder til aktier mv. ved ophør af ansættelsesforholdet, afskaffes, og det fremgår, at der kan indgås aftaler om, at arbejdsgiver kan tilbagekøbe aktier til markedspris ved fratræden.

De foreslåede ændringer har ikke betydning for lovens øvrige bestemmelser. Forbuddet mod fravigelser til ugunst for lønmodtageren betyder blandt andet, at det ikke med vedtagelsen af de foreslåede ændringer bliver muligt at indgå aftale eller etablere ordninger, hvorefter arbejdsgiveren kan tilbagekøbe aktier under markedsprisen ved fratræden. Det vil ligeledes heller ikke være muligt på forhånd i en ordning eller aftale omfattet af § 1 bindende at fastsætte et bestemt

kronebeløb, som arbejdsgiver kan tilbagekøbe aktier for, hvorimod der godt vil kunne indgås aftale om en højere pris end markedsprisen. Det kan f.eks. være det dobbelte af markedsprisen ved tilbagekøb ved lønmodtagerens fratræden. At der skal være tale om tilbagekøb indebærer, at lønmodtagerens ret med hensyn til de pågældende aktier eller anparter skal udspringe af en ordning eller aftale omfattet af lovens § 1, idet det ikke med nærværende lovforslag er hensigten at regulere forhold ud over ordninger og aftaler, der er beskrevet i lovens § 1. Der er således ikke tale om en udvidelse af lovens anvendelsesområde, idet det alene fastsættes, hvad der kan indgå i en optionsordning, mens der ikke med lovforslaget tages stilling til, hvordan markedsprisen på aktier eller anparter fastlægges, eller om en aftale om tilbagekøb i forbindelse med lønmodtagers fratræden kan gøres gældende efter dens ordlyd.

I forhold til forslaget om, at det skal være muligt at aftale tilbagekøb af aktier og anparter til markedspris i en ordning eller aftale omfattet af § 1, bemærkes i øvrigt, at tilbagekøb i overensstemmelse med en sådan aftale forudsætter, at der er grundlag for at fastlægge markedsprisen for de pågældende aktier eller anparter på tilbagekøbstidspunktet. Dette grundlag vil eventuelt kunne fastlægges i forbindelse med, at der indgås aftale om tilbagekøb til markedspris ved fratræden. Er der derimod tale om aktier eller anparter, der i henhold til ordningen slet ikke er omsættelige på det åbne marked, vil en klausul om tilbagekøb til markedspris ikke kunne effektueres. I en sådan ordning vil et eventuelt tilbagekøb i forbindelse med en fratræden kunne ske i overensstemmelse med de almindelige aftaleretlige principper, der er fastlagt i aftaleloven og udviklet i retspraksis. Det er således ikke hensigten med lovforslaget at begrænse adgangen til, at en aftale tilsidesættes som urimelig, jf. aftalelovens § 36.

Ændringerne – nyaffattelsen af § 4 og ophævelsen af § 5 – udgør til sammen en styrkelse af aftalefriheden, så rammerne for udformning af ordninger og aftaler om købe- eller tegningsret til aktier m.v. udvides. Det vil fortsat være muligt at indgå aftaler eller etablere ordninger under samme betingelser som efter den gældende lov, og aftaler eller ordninger, der er indgået eller etableret under den gældende lov, vil fortsat være gældende, indtil de eventuelt ændres af aftaleparterne.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindreudgifter (Hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser / merudgifter (Hvis ja, Angiv omfang)
Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Vedtagelse af lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Vedtagelse af lovforslaget vurderes at have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Konsekvenserne afhænger af, i hvilket omfang og på hvilken måde den udvidede aftalefrihed udmøntes i en optionsordning, der indgås aftale om mellem arbejdsgiver og lønmodtager.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 9. juli 2018 til den 27. august 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

KL, Danske Regioner, Dansk Arbejdsgiverforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Kristelig Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, FTF, Akademikerne, Kristelig Fagbevægelse, Lederne, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte. Derudover har forslaget været sendt i høring hos Advokatrådet, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Østre Landsret, Vestre Landsret samt Sø- og Handelsretten.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Begrænsede	Begrænsede
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Begrænsede	Begrænsede
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af aktieoptionslovens § 4, stk. 1, at retten til at udnytte tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anparter bortfalder, hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af lønmodtagers opsigelse, og hvis andet ikke er aftalt. Af § 4, stk. 2 og 3 følger, at hvis ansættelsesforholdet hæves af lønmodtager på grund af grov misligholdelse af ansættelsesforholdet fra arbejdsgiverside, eller hvis lønmodtager fratræder pligtmæssigt som følge af en aldersgrænse eller kan oppebære folkepension eller alderspension, bevarer retten til at udnytte tildelte købe- eller tegningsrettigheder dog.

Det foreslås at nyaffatte lovens § 4, hvorefter en lønmodtager og dennes arbejdsgiver ikke kan aftale, at arbejdsgiveren ved lønmodtagers fratræden kan tilbagekøbe aktier eller anparter, der er erhvervet i henhold til en ordning eller aftale omfattet af § 1, til en lavere pris end markedsprisen.

Hermed fremgår muligheden for at indgå aftale om tilbagekøb i forbindelse med etableringen af en optionsordning modsætningsvis af loven. Bestemmelsen kan ikke fraviges til ugunst for lønmodtageren, jf. § 8, stk. 1, og der vil derfor ikke kunne etableres ordninger som nævnt i § 1, hvorefter tilbagekøb i forbindelse med en fratræden kan ske til mindre end markedsprisen.

Tilbagekøbsklausulen som anført forudsætter, at markedsprisen kan fastlægges på tilbagekøbstidspunktet, og er således alene anvendelig i relation til aktier eller anparter, som er eller vil blive omsættelige. Der vil i forbindelse med indgåelse af en aftale indeholdende en sådan klausul kunne fastlægges kriterier for, hvordan markedsprisen fastsættes. Aktier eller anparter, som ikke er omsættelige, vil ikke kunne tilbagekøbes efter en klausul, som efter den foreslåede bestemmelse vil kunne indgå i en optionsordning, og med den foreslåede bestemmelse ændres der ikke på de aftale-

mæssige rammer for et eventuelt tilbagekøb af aktier eller anparter, som ikke er omsættelige på fratrædelsestidspunktet.

Med den foreslåede bestemmelse ændres der ikke på ordninger, som er etableret inden ikrafttræden af dette lovforslag. Sådanne ordninger vil fortsætte, indtil de eventuelt ændres. Efter ikrafttræden af dette lovforslag vil der kunne etableres ordninger med samme indhold som hidtil, idet adgangen til at indføre en tilbagekøbsklausul som beskrevet i lovforslaget alene udgør en udvidelse aftalefriheden.

Til nr. 2

Den gældende § 5 i aktieoptionsloven regulerer, hvad der gælder med hensyn til uudnyttede tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anparter, hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af arbejdsgivers opsigelse samt ved berettiget bortvisning.

Efter de gældende regler sondres der mellem situationer, hvor et ansættelsesforhold ophører på grund af lønmodtagers opsigelse, og ophør af ansættelsesforholdet af andre årsager, og det er f.eks. ikke muligt at aftale, at lønmodtager fortaber retten til at udnytte tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anparter, hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af arbejdsgiverens opsigelse, jf. lovens § 5, stk. 1, og § 8, stk. 1.

Det foreslås, at den gældende § 5 ophæves. Herved – samt ved den foreslåede ændring af § 4 – etableres der aftalefrihed til at regulere, hvad der gælder med hensyn til uudnyttede tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anparter i forbindelse med ophør af ansættelsesforholdet, i en ordning omfattet af § 1. Med den foreslåede ophævelse af § 5 bliver det således muligt at aftale, at lønmodtager fortaber retten til at udnytte tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anparter, hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af arbejdsgiverens opsigelse. Der er dog intet til hinder for, at der fortsat etableres ordninger eller indgås aftaler i overensstemmelse med den gældende § 5.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019. Loven finder anvendelse for ordninger, der etableres efter lovens ikrafttræden. Ordninger, der er etableret inden den 1. januar 2019, løber videre, indtil de eventuelt ændres.

Den gældende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland og de foreslåede ændringer vil således heller ikke gælde for Færøerne og Grønland..

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 4. Hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af lønmodtagerens opsigelse, før lønmodtageren udnytter tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anpartar, bortfalder retten hertil, medmindre andet fremgår af ordningens eller aftalens udnyttelsesbetingelser. Endvidere bortfalder retten til tildelingen efter ansættelsesforholdets ophør.

Stk. 2. Hvis lønmodtageren fratræder, fordi lønmodtageren når den alder, der gælder for tilbagetrækning fra det pågældende erhverv eller den pågældende virksomhed, eller fordi lønmodtageren kan oppebære folkepension eller alderspension fra arbejdsgiveren, finder § 5, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Hvis lønmodtageren hæver ansættelsesforholdet på grund af grov misligholdelse fra arbejdsgiverens side, finder § 5, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

§ 5. Hvis ansættelsesforholdet ophører på grund af arbejdsgiverens opsigelse, før lønmodtageren udnytter tildelte købe- eller tegningsrettigheder til aktier eller anpartar, bevarer lønmodtageren retten hertil i henhold til ordningens eller aftalens udnyttelsesbetingelser, som om lønmodtageren fortsat var ansat. Endvidere bevarer lønmodtageren ret til en i forhold til lønmodtagerens ansættelsestid i regnskabsåret forholdsmeæssig andel af de tildelingen, som lønmodtageren ville have haft ret til i henhold til aftale eller sædvane, hvis lønmodtageren havde været ansat ved regnskabsårets afslutning eller på tildelingstidspunktet.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis opsigelsen skyldes lønmodtagerens misligholdelse af ansættelsesforholdet, eller hvis lønmodtageren er blevet bortvist berettiget.

1. § 4 affattes således:

»§ 4. Lønmodtageren og arbejdsgiveren kan ikke aftale, at arbejdsgiveren ved lønmodtagers fratræden kan tilbagekøbe aktier eller anpartar, der er erhvervet i henhold til en ordning eller aftale omfattet af § 1, til en lavere pris end markedsprisen.«

2. § 5 ophæves.